

АВТОРСЬКИЙ ПОГЛЯД
НА АКТУАЛЬНІ ЛІНГВІСТИЧНІ ПИТАННЯ

УДК 811.161.2(092)Росовецький С.

DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTR.2024.49.169-187>

Дядищева-Росовецька Ю.Б.

ORCID ID: 0000-0003-4366-3587

П'ятецька О.В.

ORCID ID: 0000-0002-8620-7445

Web of Science Researcher ID: AAE-4919-2022

ЛІНГВОШЕВЧЕНКОЗНАВЧИЙ ВНЕСОК
СТАНІСЛАВА РОСОВЕЦЬКОГО

***Анотація.** У статті здійснено спробу окреслити лінгвошевченкознавчий внесок Станіслава Росовецького – талановитого вченого, філолога широкого профілю, професора Київського національного університету імені Тараса Шевченка, автора понад двохсот літературознавчих, фольклористичних, а також мовознавчих досліджень творчості Тараса Шевченка, із них більше сотні в Шевченківській енциклопедії. Акцентовано увагу на лінгвопоетичній, стилістичній, лінгвофольклористичній проблематиці його праць, на питаннях з історії української літературної мови тощо. Розглянуто комплексні студії науковця з лексикології, фразеології, синтаксису. Схарактеризовано проаналізований С. Росовецьким (у співавторстві) стилістичний прийом – апострофу – звертання певного суб'єкта до об'єкта мовлення (Доля, Муза, Слава; св. Йосип-Обручник, Богоматір та ін.) у поетичних текстах Кобзаря. Наголошено на влучності лінгвопоетичних спостережень С. Росовецького щодо Шевченкового вибору при створенні переспіву фрагмента "Слова о полку Ігоревім": поезії "З передсвіта до вечора". Відмічено виразне Шевченкове наближення тексту до українських фольклорних зразків XIX століття, зокрема, у мовному аспекті, шляхом заміни множини формами однини при створенні характерних уснопоетичних синекдох. Висвітлено підхід С. Росовецького до вивчення секретів мовної майстерності Т. Шевченка з погляду відхилень від дискурсу, усталеного для певного жанру. Підкреслено важливість психологічного обґрунтування С. Росовецьким високої частотності слова "хата" в поетичних контекстах Т. Шевченка. Окреслено тлумачення С. Росовецьким Шевченкових самоповторів або авторемінісценцій, що відповідають структурно фольклорним*

формулам. Наголошено на слушності висновків науковця щодо поетових трансформацій автентичних фольклорних формул, а також на окремій увазі С. Росовецького в цьому аспекті до думових формул. Виокремлено спостереження науковця щодо принципової позиції Т. Шевченка-мовотворця до вибору шляхів подальшого розвитку української літературної мови. Зауважено на спробі осмислення С. Росовецьким постаті В. Перетця з погляду його внеску до вироблення наукової моделі шевченкознавства. У статті особливу увагу зосереджено на особистому внеску академіка в цій царині, а також на значенні підготовки ним у Семінарії плеяди майбутніх шевченкознавців.

Ключові слова: мовознавство, Тарас Шевченко, шевченкознавство, Станіслав Росовецький, лінгвопоетика, лінгвостилістика, лінгвофольклористика.

Інформація про авторів: Дядищева-Росовецька Юлія Борисівна – кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри стилістики та мовної комунікації; Навчально-науковий інститут філології; Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

П'ятецька Ольга Василівна – кандидат філологічних наук, доцент; доцент кафедри стилістики та мовної комунікації; Навчально-науковий інститут філології; Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Електронна адреса: dyadros@gmail.com; o.pyatetska@knu.ua

Yuliia B. Dyadyshcheva-Rosovetska

ORCID ID: 0000-0003-4366-3587

Olga V. Pyatetska

ORCID ID: 0000-0002-8620-7445

Web of Science Researcher ID: AAE-4919-2022

STANISLAV ROSOVETSKYI'S CONTRIBUTION TO THE STUDY OF THE LANGUAGE OF TARAS SHEVCHENKO

Abstract. The article attempts to outline the contribution of Stanislav Rosovsky to the study of the language of Taras Shevchenko – a talented scholar, a versatile philologist, a professor at Taras Shevchenko National University of Kyiv, and the author of more than two hundred literary, folkloristic, and linguistic studies on the works of Taras Shevchenko, more than a hundred of which are included in the Shevchenko Encyclopedia. The focus is placed on the linguopoetic, stylistic, and linguofolkloristic issues in

his works, as well as on questions concerning the history of the Ukrainian literary language. Comprehensive studies by the scientist on lexicology, phraseology, and syntax are examined. The analyzed stylistic device – the apostrophe (rhetorical figure), a form of address from a particular subject to the object of speech (Fate, Muse, Glory, etc.) – used by Rosovetsky (in collaboration) in the poetic texts of "Kobzar" is characterized. Emphasis is placed on the precision of Rosovetsky's linguo-poetic observations regarding Shevchenko's choice in creating a reinterpretation of the fragment from "The Tale of Igor's Campaign": the poem "From Dawn to Dusk." It is noted that Shevchenko distinctly approximated the text to the Ukrainian folkloric samples of the 19th century, particularly in the linguistic aspect, by replacing plural forms with singular ones when creating characteristic oral-poetic synecdoches. Rosovetskyi's approach to studying the secrets of Taras Shevchenko's linguistic mastery from the perspective of deviations from the discourse established for a particular genre is highlighted. The importance of Rosovetskyi's psychological justification of the high frequency of the word "khata" (house) in Taras Shevchenko's poetic contexts is emphasized. Rosovetskyi's interpretation of Shevchenko's self-repetitions or authorial reminiscences, which correspond to structurally folkloric formulas, is outlined. The validity of the scientist's conclusions regarding the poet's transformations of authentic folkloric formulas is underscored, as well as Rosovetskyi's particular attention to dumas in this aspect. The scientist's observations on Taras Shevchenko's fundamental stance as a language creator regarding the choices for the further development of the Ukrainian literary language are highlighted. An attempt by Rosovetskyi to conceptualize V. Peretz's figure in terms of his contribution to the development of a scientific model of Shevchenko's studies is noted. The article pays special attention to the academic's personal contribution in this field, as well as to the significance of his role in training a cohort of future Shevchenko's scholars at the Seminary.

Keywords: linguistics, Taras Shevchenko, Shevchenko studies, Stanislav Rosovetskyi, linguopoetics, linguostylistics, linguofolkloristics.

Information about authors: Dyadyshcheva-Rosovetska Yuliia Borysivna – PhD, associate professor; associate professor of the Department of stylistics and language communication; Educational and Scientific Institute of Philology; Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Pyatetska Olga Vasylivna – PhD, associate professor; associate professor of the department of stylistics and language communication; Educational and Scientific Institute of Philology; Taras Shevchenko National University of Kyiv.

E-mail: dyadros@gmail.com; o.pyatetska@knu.ua

Науковий доробок С. К. Росовецького – масштабної постаті, філолога широкого профілю: давника, фольклориста, агіолога, біблієста – становить 422 наукові публікації. Більше половини з них – 220 праць – присвячено розмаїтій шевченкознавчій проблематиці [5, с. 565–566; див. також: 3, с. 341–343]: зокрема 134 – у ґрунтовній Шевченківській енциклопедії 2012–2015 рр. [27], разом із її окремими томами "Теорія літератури. Мова" (2021) і "Літературні твори" (2016) – 162 публікації. І видання триває: наразі готується до друку академічне видання колективної монографії "Мистецький феномен Шевченкових альбомів 1846–1850 і 1858–1859 років", яка містить два розділи С. Росовецького: "Фольклорні записи ["Альбом 1858–1859"]" [19] і "Альбом 1848–1850 років" (другий – у співавторстві).

У царині шевченкознавства увагу вченого привертала, крім літературознавчих та фольклористичних, також мовознавчі проблеми, а саме в галузі лінгвопоетики, стилістики, історії української літературної мови, лінгвофольклористики тощо. У своїх комплексних дослідженнях науковець торкається питань лексикології, фразеології, синтаксису [див., наприклад: 15] та ін.

Сучасні науковці звертаються до різних аспектів вивчення лінгвопоетики [див., наприклад: 6], якій також присвятив низку своїх розвідок С. Росовецький у царині лінгвошеврознавства. Серед інших привертає увагу дослідження такого стилістичного прийому як апострофа [див. передусім: 8, с. 230–232; а також: 26, с. 596, № 131; с. 597, № 141, 145, с. 623, № 389]. У названих працях запропоновано "деякі підходи до інтерпретації риторичної структури в поезіях Шевченка" [5, с. 566]. Апострофа – "звертання суб'єкта мовлення до певного об'єкта (або об'єктів)" [8, с. 230]. Це може бути персоніфікована *Доля*: "Доле моя, доле! / Де тебе шукати? / Вернися до мене, до моєї хати, / Або хоч приснився..." [28, с. 137]; або *Муза*: "Старенька сестро Аполлона..." [29, с. 81]; чи *Слава*: "А ти, задрипанко, шинкарко..." [29, с. 264]. А ще *Думи*: "Думи мої, думи мої..." [28, с. 124; 29, с. 118]. Іноді "апострофи становлять один із засобів інтимізації розповіді [8, с. 231].

А ось звертання до *святого Йосипа-Обручника*: "О, старче праведний, багатий!" [29, с. 316] чи до *Богородиці*: "Благословенная в женах, / Святая праведная Мати / Святого Сина на землі [29, с. 245], та – гіпотетично – до Ісуса Христа: "Світе ясний! Світе тихий!" [29, с. 350]. Є звертання до актора М. Щепкіна: "Возлюбленнику муз і грацій..." [29, с. 244].

Об'єктами звертання можуть виступати елементи ландшафту, явища природи, небесні світила. Наприклад, *озеро*: "Тиверіадо! / Широкий царю озерам!" [29, с. 312], чи *зоря*: "Зоре моя вечірняя..." [29, с. 24]. "Зразки для цих апостроф можна знайти й у фольклорі, й у "Слові о полку Ігоревім", у Шевченкових переспівах із якого відтворено Ярославнині апострофи до Дніпра, вітру, сонця" [8, с. 231]. Важливо, що апострофи "мають велике значення для інтелектуалізації поезії Шевченка: супроводжуючи історичні та географічні алюзії, вони розширюють художній час і простір твору, ускладнюючи гру суб'єктно-об'єктних стосунків, викликають у читача необхідність розумової співпраці" [8, с. 232].

Не можна оминати фундаментальну монографію С. Росовецького «"Слово о полку Ігоревім" у взаємозв'язках із фольклором» [17], в якій окремо вміщено розділ «"Слово..." і Тарас Шевченко» [17, с. 27–45]. Автор зазначає, що «уже на засланні Шевченко оприлюднив свій задум повного перекладу "Слова..." рідною мовою [17, с. 28]». Проте "до власного ж перекладу руки в поета дійшли тільки 1860 року. У квітні-вересні він наполегливо працював, відтворюючи українською мовою два фрагменти пам'ятки, а саме картину битви й плач Ярославни" [17, с. 30]. Ідеться, по-перше, про поезію "З передсвіта до вечора". По-друге, «під спільною назвою "Плач Ярославни" фактично ховаються два самостійні поетичні твори Шевченка, що являють собою переспів і переклад відповідного фрагмента "Слова..."» [17, с. 37]. Це – "Плач Ярославни" та фрагмент «"плачу" без назви, із початковим рядком "В Путивлі-граді вранці-рано"» [17, с. 37].

Розділ «"Слово..." і Тарас Шевченко» містить влучні спостереження з лінгвопоетики: "Стосовно ж текстури

оригіналу, тобто мовного та образного оформлення сюжетної структури, то її Шевченко виразно наблизив до українських уснопоетичних зразків XIX ст." [17, с. 34]. Він конкретизує: «Так, конструкції "Слова..." з множиною "летять стріли каленія, гримлють саблї о шеломи") поет послідовно переводить в однину ("Летить стріла каленая, / Бряжчить шабля о шеломи..."), створюючи характерні для фольклору синекдохи (пор. у думі "Федір безродний, бездолний": "То там-то много війська, гей, понажено / Да через мечу положено")» [17, с. 34].

Або: «Внесений поетом новий фольклоризм (*поорана* в рядках "Чорна земля копитами / Поорана, поритая" – Ю. Д.-Р., О. П.) несе важливу стилістичну функцію, повертаючи давній тріадний формулі дружинної поезії (землю поорано, посіяно, полито) первісну внутрішню логічність метафоричної картини, адже в "Слові..." мотив оранки зник або прихований: "Чръна земля подъ копыты..."» [17, с. 34].

Увагу С. Росовецького неодноразово привертали секрети мовної майстерності Т. Шевченка. Його прийоми мовної гри науковець досліджував з точки зору відхилень від усталеного для певного жанру дискурсу [13, с. 143–162; див. також: 20, с. 227–233]. Зокрема він розглядав введення автором до тканини твору літературної поезії повторів, паралелізмів, психологічного паралелізму, заперечного паралелізму, ствердження виключеного, *reservatio mentalis* та інших фольклорних прийомів організації тексту як явище мовної гри [20, с. 227–233].

Церковнослов'янізми відіграють значну роль у мовотворчості основоположника нової української літературної мови. Їх використання не лише збагачує лексичний запас створюваної мови, а й інтелектуалізує її, дозволяє передавати поняття з абстрактним значенням, а також уможливорює надання "колериту давнини" [13, с. 149] при зверненні до культур попередніх історичних періодів.

Крім того, С. Росовецький окремо розглядав використання Т. Шевченком церковнослов'янізмів як "авторський потяг до внутрішньотекстової мовної гри" [13, с. 151]: «Своєрідні мовні ігри задумував Шевченко й у деяких своїх поетичних творах про

.....

далеке минуле, зокрема, в комплексі невеликих поем, що його за видавничою традицією називають "[Царі]". Четверта частина (як і три попередніх, теж наративні, без назви, перший рядок: "По двору тихо походжає") відтворює події, описані в "Повісті временних літ" під 6488 р. (хронологія довільна)» [13, с. 148]. І далі науковець продовжує: «Шевченко цілеспрямовано переробив добре відомий йому сюжет літописної оповіді про Володимира і Рогніду. Тоді як у літописі історію Рогніди подано як епізод боротьби Володимира з Ярополком, поет про це протистояння взагалі не згадує, про славнозвісне сватання Володимира немає ані слова, а нареченим Рогнеди тут виступає неназваний за ім'ям "із Литви князь-жених"» [13, с. 148]. Дослідник акцентує увагу: "Якщо очікування цього нареченого поет описує у формах нової літературної мови, для змалювання фінальної катастрофи звертається вже до архаїчних мовних форм: «Не із Литви йде князь сподіваний, / Ще не знаємий, давно жаданий; / А із Києва туром-буйволом / Іде веприщем за Рогнідою / Володимир князь со киянами»» [13, с. 148]. Науковець підкреслює: «Тут лише форми "йде", "сподіваний", "жаданий" є суто українськими, інші ж сприймаються як спільні з давньоруськими. Як тільки введено Володимира до оповіді, вона різко перебудовується мовно. Вже в наведеному фрагменті з'являються давньоруські мовні форми: "знаємий", "со киянами", а першу половину останньої строфи взагалі стилізовано під давньоруське мовлення: Володимир, вбивши Рогволода, "Потя народ, княжну поя, / Отиде в волості своя, / Отиде з шумом. / І раєтлі ю, / Тую Рогніду молодую, / І прожене ю..." [13, с. 148–149].

Прагнення Т. Шевченка як основоположника нової української літературної мови використовувати на новому етапі її розвитку багату потенціал її попередніх етапів неодноразово привертало увагу С. Росовецького, який не обмежувався констатацією, а й робив влучні спостереження. Вивченню християнського компонента у творчості Т. Шевченка С. Росовецький присвятив помітне місце: на окрему увагу заслуговує його дослідження "Біблія і Шевченко" [9, с. 411–422], низку його фундаментальних статей присвячено

християнській агіографії [7, с. 122–132]. Влучними й перспективними для дослідників літературної мови є висновки науковця щодо поеми "Марія" як "духовного надконфесійного послання Шевченка українському народові" [22, с. 225]. Зокрема, С. Росовецький у ґрунтовній розвідці «Шевченкова "Марія", православна і протестантська біблеїстика першої половини XIX ст.» звернув увагу, що в ній не тільки знайшли відображення тексти акафістів Богородиці та св. Йосипові Обручнику, "без звертання до текстів котрих іноді неможливо правильно зрозуміти деякі вирази твору, наприклад, «О старче праведний, багатий!" або "подивись... / На брак окрадений!"» [22, с. 220], але й було відбито поетику акафістів: «І в композиції поеми знаходимо наслідування канонічній структурі акафіста: оповідні фрагменти перемежуються тут з молитовними звертаннями до Марії та своєрідними "наказами" їй оповідача – ліричного героя; перші відповідають кондакам і початковим, оповідним частинам ікосів, другі – вигуки ікосів, що починаються покликом "Радій!"» [22, с. 220–221; див. також: 5, с. 566.]. Ці звертання, наголошує дослідник, відіграють важливу роль у поетиці акафістів [5, с. 565–566].

У дослідницьке поле зору С. Росовецького потрапляє ще один значний аспект, який важливий не лише для лінгвошевченкознавства, а й має зацікавити фахівців з історії української літературної мови: "Відзначимо також, що звертання Шевченка до поетики і змісту акафістів наслідує доволі чітку, хоч поки що і не вивчену вітчизняну культурну традицію, адже акафісти були серед перших творів візантійської літератури, перекладених у Київській Русі, а згодом і серед перших видань славнозвісної Києво-Печерської друкарні. Не припинялася аж по наш час і традиція складання в Україні нових творів цього жанру духовної поезії" [22, с. 221].

Питанням лінгвопоетики присвячено статтю «Символіка слова "хата" в поетичних контекстах Т. Г. Шевченка», написану у співавторстві [16, с. 28–33]. У ній С. Росовецький висуває глибоке психологічне обґрунтування високої частотності вживання Т. Шевченком слова "хата" як своєрідної ілюзорної

поетичної компенсації. Науковець пояснює, що "саме давні й нові психічні травми сирітства і безпритульності раз-по-раз і виштовхували з підсвідомості поета образ хати" [16, с. 32] – цієї основи людської рівноваги та впевненості – як недосяжної мрії, адже, як відомо, він, як не намагався, так і не спромігся протягом життя збудувати власний дім та зібрати навколо нього родину. Образ хати став для Шевченка "одним із психологічних архетипів його творчості" [16, с. 32].

Увагу сучасних дослідників привертають різноманітні питання фразеології, зокрема усталені фольклорні сполуки [див., наприклад: 24]. У низці праць звертався до розв'язання специфіки формул в українських народних думках С. Росовецький, автор фундаментального підручника "Український фольклор у теоретичному висвітленні" [18]. Слушні спостереження містить також його стаття "До лінгвостилістичної інтерпретації однієї з думових формул" [11]. У своїй ґрунтовній монографії "Шевченко і фольклор" [20] він детально вивчає уснопоетичні формули в Шевченкових текстах, зокрема подає глибокий аналіз самоповторів або авторемінісценцій у Т. Шевченка (див. розділ 3.2.2), які "структурно відповідають фольклорним формулам" [20, с. 221], водночас С. Росовецький наголошує: "Проте поет також цитував або творчо трансформував і автентичні фольклорні формули" [20, с. 221]. Окремо зупиняється він на думових формулах. Науковець наполягає: «Зрозуміло, що Шевченко передусім використав їх у своєму наслідуванні дум – "Думі" Степана у складі поеми "Сліпий" (у другій редакції "Невольник") і в поезії "У неділеньку у святую...». Згадана "Дума" рясніє авторськими варіантами формул "*час початку події*" ("У неділю вранці-рано..."), "*потоплення човнів та козаків*" ("Серед ночі темної..." і далі); "*характеристика героя думи*" ("Козака лейстрового, / Отамана молодого"), "*захоплення козака у полон*" ("Турки-яничари ловили..." і далі), "*голосіння невільників*" ("Плаче-ридає / До Бога руки здійсмає")" [20, с. 222]. Розглядає вчений і використання думових формул у поезії "У неділеньку у

святую" (у розділі 4.4.2.3), а також варіювання думової формули "на славній Україні" в низці поетичних творів Шевченка (див. розділ 3.2.2)".

Принципову деталь помічає дослідник у виданні "Шевченко. Сучасна біографія" (авторська версія назви "Шевченко. Мій – і ваш?" – Ю. Д.-Р.). Вона дозволяє пролити світло на бачення Т. Шевченком-мовотворцем шляхів подальшого розвитку української літературної мови. Ним, зокрема, «зауважено, що коли П. Лукашевич пропонував Шевченкові "запозичувати деякі слова і форми" з творів І. Вагилевича, об'єктивно йшлося про спробу вироблення літературної мови, спільної для письменників і Східної, і Західної України» [12, с. 376; див. також: 21, с. 109], на цю пропозицію Т. Шевченко не пристав і «жодні західноукраїнські "слова і форми" в його подальшій поезії не з'явилися» [21, с. 108–109].

С. Росовецький неодноразово протягом наукової роботи звертався до осмислення постаті В. Перетца, котрий, зокрема, "брав участь у фундації наукової моделі шевченкознавства – і власними студіями, й підготував в Семінарії майбутніх шевченкознавців О. Багрія, Л. Білецького, О. Дорошкевича, П. Филиповича, І. Огієнка, Ф. Сушицького" [10, с. 352]. Не можна не привернути тут окрему увагу до І. Огієнка, який згодом уклав "Граматично-стилістичний словник Шевченкової мови", написав "Історію української літературної мови", де, крім іншого, міститься глибока оцінка творчості мовотворця та основоположника нової української літературної мови Т. Шевченка тощо. С. Росовецький пояснює: "Своєрідність наукової школи Перетца полягала зокрема в тому, що його Семінарії давав студентам таку широку й універсальну гуманітарну підготовку, що вона дозволяла їм <...> успішно та висококваліфіковано працювати в різних галузях науки і культури" [10, с. 351–352].

Також дослідник звернув увагу, що в тяжкі 20-ті роки ХХ століття в Інституті народної освіти, на який було перетворено розформований університет, "випускники й викладачі Київського університету, серед яких були учні

В. Перетца, очолили наукове, академічне шевченкознавство, виробивши його модель, суттєво викривлену в радянській науці наступних десятиліть і багато в чому вірцеву й для наших часів" [23, с. 32], і навіть більше – учений наголошує: тоді шевченкознавство переживає тут свій розквіт.

С. Росовецький звертає увагу на ще один важливий аспект, важливий передусім для лінгвошеврознавства: "Під безпосереднім керівництвом Перетца написано статтю Т. Сушицького «"Дума" Шевченка і українські думи (До питання про стиль "Кобзаря")» (1915) [14, с. 51; див. також: 25, с. 34, № 191]. Т. Сушицький перший із учнів В. Перетца виступив у шевченкознавстві [10, с. 352–353]. С. Росовецький наполягає: думки, почуті від свого вчителя, «який на той час багато займався проблемами методології історії л-ри, вгадуються у твердженні Сушицького щодо вивчення формальних особливостей "Думи"» [14, с. 51–52; див. також: 25, с. 34, № 191]. Т. Сушицький у своїй статті пояснював, що з боку стилю «Шевченкова "Дума" має навіть, як побачимо, особисту вагу та велике значення щодо методологічних способів в справі чисто філологічної аналізи, якої так давно потребує багатьох захоплюючий, але досі зовсім мало науково досліджений "Кобзар"» (с. 83–84)]. С. Росовецький указує й на інші шевченкознавчі праці академіка: його виступи на ювілейних шевченківських зборах 1914 та 1929 років, які не було надруковано [14, с. 52]. Також відомо, підкреслює С. Росовецький, що "Перетц звертався до проблем творчості Шевченка у своїх спецкурсах" [10, с. 352]. Це потребує подальших розшуків і передусім роботи з архівами В. Перетца

Слушно зазначив М. Дмитренко щодо останньої монографії С. Росовецького "Володимир Перетц: Біографія інтелектуала": "Вперше в українській філології так повно, всебічно розкрито подвижницьку науково-творчу діяльність В. Перетца" [4, с. 332; див. також: 1, с. 302].

Т. Шевченко, як відомо, був носієм українського традиційного фольклору. У ґрунтовній монографії "Тарас Шевченко і фольклор", С. Росовецький зазначає: «пам'ять

майбутнього поета назавжди закарбовувала традиційні прийоми фольклорної поетики, семантику основних символів, національну "картину світу", етнічні хронотопи, різножанрові традиційні формули» [20, с. 139]. Це видається науковцеві надзвичайно важливим "для вивчення генетичного аспекту фольклоризму Шевченка" [20, с. 139], а "матеріалом для таких студій, копітких і трудомістких, окрім поетичних текстів, мають стати фольклорні матеріали, зібрані на Шевченковій "малій батьківщині". Це передусім записи, зроблені в Кирилівці" [20, с. 139]. На слушності зазначених тез Росовецького, зокрема на важливості видання фольклорних текстів, наголошує і М. Дмитренко в розділі монографії "Українська фольклористика початку ХХІ століття: тенденції розвитку. Персоналії", присвяченій внеску С. Росовецького [4, с. 329]. Сам С. Росовецький запровадив до наукового обігу тексти народних пісень, загадок тощо, зібрані 1920 року Г. Ткаченком – уродженцем Кирилівки, студентом Київського інституту народної освіти, згодом – першим директором Науково-дослідного інституту мовознавства ВУАН [2].

Окремо заслуговує на увагу підмічена С. Росовецьким цікава тенденція в університетських шевченкознавчих студіях: на сучасному етапі в усіх формах переважають історико-літературні й мовознавчі дослідження [23, с. 6] на відміну від початкового періоду, коли синтетичний літературно-критичний компонент та етнологічний домінували над мовознавчим [23, с. 31].

Отже, спроба окреслити інтелектуальний внесок С. Росовецького – українського вченого з надзвичайно широким колом наукових інтересів, оригінального мислителя – в одному з аспектів його творчої діяльності, а саме в галузі лінгвошевченкознавчої спадщини, дозволила також виокремити в цій царині перспективні проблеми для подальших студій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Александрова Г.А. Драматична доля вченого на тлі доби [Рецензія на видання: Росовецький С. Володимир Перетц : біографія інтелектуала / наук. ред. А. Пучков. Київ : Дух і Літера, 2023. 376 с.]. *Українська біографістика*. 2023. Вип. 24. С. 302–311. URL : <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004855> (дата звернення : 25.12.2024).

2. Веснянки, колисанки та загадки, записані 1920 року у селі Кирилівці Григорієм Ткаченком / Підгот. до друку С.К. Росовецького, Ю.Б. Дядищевої-Росовецької, К. Ткаченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2007. 135 с.

3. Гнатенко В.І. Росовецький Станіслав Казимирович. *Шевченкознавство у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (1860–2010). Сторінки історії* [Монографія] / 2-ге вид., доп. та перероб. Співавтори: Задорожна Л.М., Семенюк Г.Ф., Росовецький С.К., Вільна Я.В., Задорожна С.В., Гнатенко В.І. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2011. С. 341–343.

4. Дмитренко М. Українська фольклористика початку ХХІ століття: тенденції розвитку. Персоналії [Монографія]. Житомир : Вид. ПП "Рута", 2024. 676 с.

5. Дядищева-Росовецька Ю. Б. Росовецький Станіслав Казимирович. *Шевченківська енциклопедія* : в 6 т. / Редкол. : М. Г. Жулинський (гол.) [та ін.]. Київ, 2015 Т. 5 : Пе–С (НАН України, Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка). С. 565–566. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-instytut/shevchenko/item/252-shevchenkivska-entsyklopediia-v-6-tomakh-tom-5> (дата звернення : 30.12.2024).

6. П'ятецька О. В. Структурно-функціональний аналіз поетичної мови (на матеріалі української, хорватської та польської поезії першої чверті ХХ століття) : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.03; Київський ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 1999. 18 с.

7. Росовецький С. Агіографія християнська в літературній творчості Шевченка. *Шевченківська енциклопедія* : в 6 т. Т. 1: А–В / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка; редкол. : М.Г. Жулинський (гол.) [та ін.]. Київ, 2012. С. 122–132. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-instytut/shevchenko/item/248-shevchenkivskaentsyklopediia-v-6-tomakh-tom-1> (дата звернення : 27.12.2024).

8. Росовецький С., Дядищева-Росовецька Ю. Апострофа. *Шевченківська енциклопедія* : в 6 т. / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка; редкол. : М.Г. Жулинський (гол.) та ін. Т. 1: А–В. Київ, 2012. С. 230–232. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-instytut/shevchenko/item/248-shevchenkivska-entsyklopediia-v-6-tomakh-tom-1> (дата звернення : 30.12.2024).

9. Росовецький С. Біблія і Шевченко. *Шевченківська енциклопедія* : в 6 т. / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка; редкол.: М. Г. Жулинський (гол.) та ін. Т. 1: А–В. Київ, 2012. С. 411–422 URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-instytut/shevchenko/item/248-shevchenkivska-entsyklopediia-v-6-tomakh-tom-1> (дата звернення : 28.12.2024).

10. Росовецький С. Володимир Перетц: Біографія інтелектуала / наук. ред. А. Пучков. Київ : Дух і Літера, 2023. 376 с., з іл. (Серія "Постаті культури").

11. Росовецький С. К. До лінгвостилістичної інтерпретації однієї з думових формул. Стаття перша. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2016. Вип. 33. С. 17–31 URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2016_33_4 (дата звернення : 29.12.2024).

12. Росовецький С. Новизна дослідження "Шевченко. Сучасна біографія": Повний перелік. *Станіслав Росовецький: In memoriam*. Колективна монографія / Науковий редактор О.В. Боронь, відповідальний редактор Ю.Б. Дядищева-Росовецька. Київ: НАН України; ФОП Саломатін Сергій Миколайович, 2023. С. 375–380. URL : https://rosovetskyi.com/stanislaw-rosovetskyi_in-memorial/ (дата звернення: 26.12.2024).

13. Росовецький С. К. Нотатки про Шевченкові мовні ігри. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2015. Вип. 30. С. 143–162. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2015_30_15 (дата звернення : 28.12.2024).

14. Росовецький С. Перетц Володимир Миколайович. *Шевченківська енциклопедія* : в 6 т. Т. 5 : Пе–С / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка; редкол.: М.Г. Жулинський (гол.) [та ін.]. Київ, 2015. С. 51–52. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-institut/shevchenko/item/252-shevchenkivska-entsyklopediia-v-6-tomakh-tom-5> (дата звернення : 28.12.2024).

15. Росовецький С.К. Пунктуація в Шевченковій поезії "Ну що б, здавалося, слова...". *Українська літературна Шевченкіана: формально-змістові дискурси за 150 літ*. Зб. праць Всеукраїнської (41-ї) наук. Шевч. конф. Черкаси : Чабаненко Ю. А., 2022. С. 349–374.

16. Росовецький С.К., Дядищева-Росовецька Ю.Б. Символіка слова "хата" в поетичних контекстах Т.Г. Шевченка. *Українське мовознавство*. 1993. Вип. 20. С. 28–33.

17. Росовецький С. "Слово о полку Ігоревім" у взаємозв'язках із фольклором. Київ : ФОП Саломатін Сергій Миколайович, 2021. 404 с. URL : https://rosovetskyi.com/slovo_o_polku_igorevim_u_vzajemozvzjzakah_iz_folklorom_rosovetskyi_s_k/ (дата звернення : 28.12.2024).

18. Росовецький С.К. Український фольклор у теоретичному висвітленні : [Підручник]. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2008. 623 с. URL : <https://rosovetskyi.com/ukr-folklor-u-teor-vusv/> (дата звернення : 28.12.2024).

19. Росовецький С. Фольклорні записи ["Альбом 1858–1859"]. *Мистецький феномен Шевченкових альбомів 1846–1850 і 1858–1859 років* = An Artistical Phenomenon of Taras Shevchenko's Albums 1846–1850 and 1858–1859 / Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, Наукове товариство імені Шевченка в Америці / Видання підготували Н. Бойко, О. Боронь, О. Гомирева, І. Приліпко, С. Росовецький. Київ: Критика, 2024. С. 226–245.

20. Росовецький С. Шевченко і фольклор / Видання друге, виправлене і доповнене. Київ : Критика, 2015. 480 с.

21. Росовецький С. Шевченко. Сучасна біографія / Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.", Центр європ. гуманітар. дослідж., Центр дослідж. історії та культури східноєвроп. єврейства. Київ: Дух і Літера, 2020. 471 с. 3 іл. (Постаті культури). URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000026024> (дата звернення : 26.12.2024).

22. Росовецький С. Шевченкова "Марія", православна і протестантська біблієстика першої половини XIX ст. *Тарас Шевченко і національно-визвольні змагання українського народу*. Збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (доповіді, тези, нові дослідження) 20–21 травня 1996 року Київ: Видавничий центр "Київський університет", 1998. С. 220–225. URL : <https://rosovetskyi.com/marija/> (дата звернення : 28.12.2024).

23. Росовецький С. К. Шевченкознавство у Київському університеті (1861–1930). *Шевченкознавство у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (1860–2003)*. Колективна монографія / Л. М. Задорожна, Г. Ф. Семенюк, С. К. Росовецький та ін. Київ: ВПЦ "Київський університет", 2004. С. 6–39.

24. Сизонов Д. Фразеологічні інновації української мови у медіалінгвістичному висвітленні. *Studia Slavica Hung.* 2018. №63/2. С. 333–346. <https://doi.org/10.1556/060.2018.63.2.13>

25. Станіслав Казимирович Росовецький. Бібліографічний покажчик наукових, науково-популярних і літературних публікацій за 1968–2018 роки / Укладач Ю. Б. Дядищева-Росовецька. Автор вступних нотаток С. К. Росовецький. Київ: ФОП Росовецький-Гіндіч О. С., 2018. 51 с. URL : <https://rosovetskyi.com/bibliographia/> (дата звернення : 28.12.2024).

26. Станіслав Росовецький: In memoriam. Колективна монографія / Науковий редактор О. В. Боронь, відповідальний редактор Ю. Б. Дядищева-Росовецька. Київ: НАН України; ФОП Саломатін Сергій Миколайович, 2023. 675 с. URL : https://rosovetskyi.com/stanislaw-gosovetskyi_in-memoriām/ (дата звернення : 26.12.2024).

27. Шевченківська енциклопедія: в 6 т. / НАН України, Ін-т л-ри ім. Т. Г. Шевченка; редкол.: М. Г. Жулинський (гол.) та ін. Т. 1: А–В. Київ, 2012. 744 с.; Т. 2: Г–З, 2012. 760 с.; Т. 3: І–Л, 2013. 888 с.; Т. 4: М–Па, 2013. 808 с.; Т. 5: Пе–С, 2015. 1040 с.; Т. 6: Т–Я, 2015. 1120 с. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/proinstytut/Shevchenko> (дата звернення : 27.12.2024).

28. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів: У 12 т. / Редкол.: М. Г. Жулинський (голова) та ін. Київ: Наук. думка, 2001. Т. 1: Поезія 1837–1847. 784 с.

29. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів: У 12 т. / Редкол.: М. Г. Жулинський (голова) та ін. Київ: Наук. думка, 2001. Т. 2: Поезія 1847–1861. 784 с.

REFERENCES

1. Alexandrova, G.A. (2023) *Dramatic fate of the scientist against the background of the day*. [Dramatychna dolia vchenoho na tli doby]. [Retsenziia na vydannia : Rosovetskyi S. Volodymyr Peretts : biohrafiiia intelektualna / nauk. red. A. Puchkov. Kyiv : Dukh i Litera. 376 s.]. *Ukrainska biohrafistyka*, 24, 302–311. URL : <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004855> (last access : 25.12.2024) [in Ukrainian].
2. *Spring songs, lullabies and riddles, recorded in 1920 in the village of Kyrylivka by Hryhoriy Tkachenko* (2007). [Vesnyanky, kolysanky ta zagadky, zapysani 1920 roku u seli Kyrylivci Grygoriyem Tkachenkom] / S.K. Rosovetskyi, Yu.B. Dyadyshcheva-Rosovetska, K. Tkachenko. Kyiv : VPC "Kyyivskiy universytet". 135 p. [in Ukrainian].
3. Hnatenko, V.I. (2011). *Rosovetskyi Stanislav Kazymirovych*. [Rosovetskyi Stanislav Kazymirovych]. *Shevchenkoznavstvo u Kyyivskomu nacionalnomu universyteti imeni Tarasa Shevchenka (1860–2010). Storinky istorii*. Monografia / Zadorozhna L.M., Semenyuk G.F., Rosovetskyi S. K., Vilna Ya.V., Zadorozhna S.V., Gnatenko V.I. Kyiv : VPC "Kyyivskiy universytet", 341–343 [in Ukrainian].
4. Dmytrenko, M. (2024). *Ukrainian folkloristics of the beginning of the 21st century: development trends. Personnel* [Ukrainska folklorystyka pochatku XXI stolittia: tendentsii rozvytku. Personalii]. Monohrafiia. Zhytomyr : Vyd. PP "Ruta". 676 p. [in Ukrainian].
5. Dyadyshcheva-Rosovetska, J. (2015). *Rosovetsky Stanislav Kazimirovich* [Rosovetsky Stanislav Kazimirovich.] *Shevchenkivska encyklopediya* : v 6 t. / Redkol. : M. G. Zhulynskyj (gol.) [ta in.]. T. 5. Kyiv : NAN Ukrayiny, 565–566. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-institut/shevchenko/item/252-shevchenkivska-entsyklopediia-v-6-tomakh-tom-5> (last access : 30.12.2024) [in Ukrainian].
6. Pyatetska, O.B. (1999). *Structural and functional analysis of poetic language (on the material of Ukrainian, Croatian and Polish poetry of the first quarter of the 20th century)* [Strukturno-funktsionalnyi analiz poetychnoi movy (na materiali ukraïnskoi, khorvatskoi ta polskoï poezii pershoï chverti XX stolittia)] : avtoref. dys... kand. filol. nauk : 10.02.03; Kyivskiy un-t im. Tarasa Shevchenka. Kyiv. 18 p. [in Ukrainian].
7. Rosovetskyi, S. (2012). *Christian hagiography in Shevchenko's literary works* [Ahiohrafiiia khrystyianska v literaturnii tvorchosti Shevchenka]. *Shevchenkivska encyklopediya* : v 6 t. / Redkol. : M.G. Zhulynskyj (gol.) [ta in.]. T. 1. Kyiv : NAN Ukrayiny, 122–132. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-institut/shevchenko/item/248-shevchenkivskaentsyklopediia-v-6-tomakh-tom-1> (last access : 27.12.2024) [in Ukrainian].
8. Rosovetskyi, S., & Dyadyshcheva-Rosovetska, J. (2012). *Apostrophe (rhetorical figure)*. [Apostropha]. *Shevchenkivska encyklopediya* : v 6 t. / Redkol. : M.G. Zhulynskyj (gol.) [ta in.]. T. 1. Kyiv : NAN Ukrayiny, 230–232. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-institut/shevchenko/item/>

248-shevchenkivska-entsyklopediia-v-6-tomakh-tom-1 (last access : 30.12.2024) [in Ukrainian].

9. Rosovetskyi, S. (2012). *The Bible and Shevchenko*. [Bibliia i Shevchenko]. *Shevchenkivska encyklopediya* : v 6 t. / Redkol. : M.G. Zhulynskyj (gol.) [ta in.]. T. 5. Kyiv : NAN Ukrayiny, 411–422. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-instytut/shevchenko/item/248-shevchenkivska-entsyklopediia-v-6-tomakh-tom-1> (last access : 28.12.2024) [in Ukrainian].

10. Rosovetskyi, S.K. (2023). *Volodimir Peretz: Biography of an intellectual* [Volodymyr Peretz. Biografiya intelektual / nauk. red. A. Puchkov]. Kyiv : Dux i Litera. 376 p. (Seria "Postati kultury"). [in Ukrainian].

11. Rosovetskyi, S.K. (2016). *To the linguistic and stylistic interpretation of one of the "duma's" formulas. Article one*. [Do linhvostylistychnoi interpretatsii odniiei z dumovykh formul. Stattia persha]. *Aktualni problemy ukraïnskoi linhvistyky : Teoriia i praktyka*, 33, 17–31. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2016_33_4 (last access : 29.12.2024) [in Ukrainian].

12. Rosovetskyi, S. (2023). *The novelty of the study "Shevchenko. Modern biography" : Complete list*. [Novyzna doslidzhennia "Shevchenko. Suchasna biohrafiia" : Povnyi perelik]. *Stanislav Rosovetskyi: In memoriam*. Kollectyvna monohrafiia / Naukovyi redaktor O.V. Boron, vidpovidalnyi redaktor Yu. B. Diadysheva-Rosovetska. Kyiv : NAN Ukrainy; FOP Salomatin Serhii Mykolaiovych, 375–380. URL : <https://rosovettskyi.com/stanislav-rosovettskyi-in-memorial/> (last access : 26.12.2024) [in Ukrainian].

13. Rosovetskyi, S.K. (2015). *Notes on Shevchenko's language games*. [Notatky pro Shevchenkovi movni ihry]. *Aktualni problemy ukraïnskoi linhvistyky : Teoriia i praktyka*, 30, 143–162. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/apyl_2015_30_15 (last access : 08.07.2023) [in Ukrainian].

14. Rosovetskyi, S.K. (2015). *Peretz Volodymyr Mykolajovych* [Peretz Volodymyr Mykolajovych]. *Shevchenkivska encyklopediya* : v 6 t. / Redkol. : M.G. Zhulynskyj (gol.) [ta in.]. T. 5. Kyiv : NAN Ukrayiny, 51–52. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/pro-instytut/shevchenko/item/252-shevchenkivska-entsyklopediia-v-6-tomakh-tom-5> (last access : 26.12.2023) [in Ukrainian].

15. Rosovetskyi, S. K. (2022). *Punctuation in Shevchenko's poetry "Well, whatever, it seems, the words..."*. [Punktuatsiia v Shevchenkovi poezii "Nu shcho b, zdavalosia, slova..."]. *Ukrainska literaturna Shevchenkiana: formalno-zmistovi dyskursy za 150 lit. Zb. prats Vseukraïnskoi (41-i) nauk. Shevch. konf. Cherkasy: Chabanenko Yu.A., 349–374* [in Ukrainian].

16. Rosovetskyi, S.K., & Dyadysheva-Rosovetska, J.B. (1993). *The symbolism of the word "khata" (house) in the poetic contexts of T. Shevchenko* [Symvolika slova "khata" v poetychnykh kontekstakh

T.H. Shevchenka]. *Ukrainske movoznavstvo*, 20, 28–33 [in Ukrainian].

17. Rosovetskyi, S. (2021). "A word about the regiment of Igor" in the relationship with folklore ["Slovo o polku Igorevim" u vzayemozvyazkakh iz folklorom]. Kyiv : FOP Salomatin Sergij Mykolajovych. 404 p. URL : <https://rosovetskyi.com/?p=49> (last access : 30.12.2023) [in Ukrainian].

18. Rosovetskyi, S.K. (2008). *Ukrainian folklore in theoretical aspect*. [Ukrayinskyj folklor u teoretychnomu vysvitleni]. Kyiv : VPC "Kyyivskyj universytet", 623 p. URL : <https://rosovetskyi.com/ukr-folklor-u-teor-vusv/> (last access : 26.12.2023) [in Ukrainian].

19. Rosovetskyi, S. (2024). *Folklore records ["Album 1858–1859"]*. An Artistical Phenomenon of Taras Shevchenko's Albums 1846–1850 and 1858–1859 / Instytut literatury im. T. H. Shevchenka NAN Ukrainy, Naukove tovarystvo imeni Shevchenka v Amerytsi / Vydannia pidhotuvaly N. Boiko, O. Boron, O. Homyreva, I. Prylipko, S. Rosovetskyi. Kyiv : Krytyka, 226–245 [in Ukrainian].

20. Rosovetskyi, S. (2015). *Shevchenko and Folklore* [Shevchenko i folklor] / Vydannia druhe, vypravlene i dopovnene. Kyiv: Krytyka. 480 p. [in Ukrainian].

21. Rosovetskyi, S. (2020). *Shevchenko. Modern biography* [Shevchenko. Suchasna biohrafiia] / Nats. un-t "Kyievo-Mohylian. akad.", Tsentr ievrop. humanitar. doslidzh., Tsentr doslidzh. istorii ta kultury skhidnoievrop. ievreistva. Kyiv : Dukh i Litera. 471 p. (Postati kultury). URL : <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000026024> (last access : 26.12.2024) [in Ukrainian].

22. Rosovetskyi, S. (1996). *Shevchenko's "Maria", Orthodox and Protestant biblical studies of the first half of the 19th century* [Shevchenkova "Mariia", pravoslavna i protestantska bibleistyka pershoi polovyny XIX st.]. *Taras Shevchenko i natsionalno-vyzvolni zmahannia ukrainskoho narodu*. Zbirnyk materialiv mizhnarodnoi naukovoï konferentsii (dopovidi, tezy, novi doslidzhennia) 20–21 travnia 1996 roku Kyiv : Vydavnychiy tsentr "Kyivskyi universytet", 1998, 220–225. URL : <https://rosovetskyi.com/marija/> (last access : 28.12.2024) [in Ukrainian].

23. Rosovetskyi, S. K. (2004). *Shevchenko Studies at the Taras Shevchenko National University of Kyiv (1861–1930)* [Shevchenkoznavstvo u Kyyivskomu nacionalnomu universyteti imeni Tarasa Shevchenka (1861–1930)]. *Shevchenko Studies at the Taras Shevchenko National University of Kyiv (1860–2003): kolektyvna monografiya* / Zadorozhna L.M., Semenyuk G.F., Rosovetskyi S.K., Vilna Ya.V., Zadorozhna S.V., Gnatenko V.I. Kyiv : VPC "Kyyivskyj universytet", 6–39 [in Ukrainian].

24. Syzonov, D. (2018). *Phraseological innovations of the Ukrainian language in media linguistic coverage*. [Frazеологічні інновації української мови у медіалінгвістичному висвітленні]. *Studia Slavica Hung.*, 63/2, 333–346. URL : <https://doi.org/10.1556/060.2018.63.2.13> [in Ukrainian].

25. *Stanislav Kazimirovich Rosovetskyi. Bibliographic index for 1968–2018.* (2018). [Stanislav Kazymyrovych Rosovetskyi. Bibliografichnyy pokazhchyk za 1968–2018 roky] / Ukladach Yu. B. Dyadyshcheva-Rosovetska. Avtor vstupnyx notatok S.K. Rosovetskyi. Kyiv : FOP Rosovetskyi-Gindykh O.S. 52 p. URL : <https://rosovetskyi.com/bibliographia/> (last access : 17.12.2024) [in Ukrainian].

26. *Stanislav Rosovetskyi: In memoriam* (2023). [Stanislav Rosovetskyi: In memoriam]. Kolektyvna monohrafiia / Naukovyi redaktor O. V. Boron, vidpovidalnyi redaktor J. B. Dyadyshcheva-Rosovetska. Kyiv: NAN Ukrainy; FOP Salomatin Serhii Mykolaiovych. 675 p. URL : https://rosovetskyi.com/stanislav-rosovetskyi_in-memorial/ (last access : 26.12.2024) [in Ukrainian].

27. *Shevchenkivska encyklopediya* (2012–2015). [Shevchenkivska encyklopediya] : v 6 t. / Redkol. : M. G. Zhulynskyj (gol.) [ta in.]. Kyiv : NAN Ukrainy. URL : <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/proinstytut/Shevchenko> (last access : 27.12.2024) [in Ukrainian].

28. Shevchenko, T. (2001). Complete collection of works [Povne zibrannia tvoriv]: U 12 t. / Redkol. : M. G. Zhulynskyj (gol.) [ta in.]. Kyiv : Nauk. dumka. T. 1: Poeziia 1837–1847. 784 p. [in Ukrainian].

29. Shevchenko, T. (2001). Complete collection of works [Povne zibrannia tvoriv]: U 12 t. / Redkol. : M. G. Zhulynskyj (gol.) [ta in.]. Kyiv : Nauk. dumka. T. 2: Poeziia 1847–1861. 784 p. [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції – 16.10.2024

Дата затвердження редакцією – 01.11.2024

Ця публікація ліцензована на умовах Creative Commons Attribution 4.0 International License.